

Студијски програм: Међународне студије
Назив предмета: Развој дипломатске теорије и праксе
Наставница: редовни професор др Јелица Д. Стефановић-Штамбук, Миљана Ђурчевић-Цуцић
Статус предмета: обавезан
Број ЕСПБ: 6
Услов: /
Циљ предмета. Стварање кохерентних сазнања о разлозима и начинима мењања и трајности образаца односа различитости људских припадања и процеса идеација и упражњавања споразумног управљања узајамним међузависностима различитих односних припадности. Упоредно представљање увреженог сусптанцијалног и новог релационог вида мишљења и разумевања људских односа и односности различитих људских припадања. Упознавање могућности и граница хумане способности објашњења и разумевања односности различитих људских припадања и узајамне међузависности односа различитих припадања и следствене неопходности остваривања споразумног управљања. Упознавање поступака анализе односа међузависности различитих људских скупних припадности и споразумног управљања односним узајамним међузависностима у дипломатској теорији и анализирања дипломатије и њене матрице односа у другим дисциплинама друштвено-хуманистичких наука. Истраживање процеса мишљења и објашњавања разлога и пракси споразумног управљања међузависностима различитих односних скупних припадања пре њиховог називања дипломатијом. Проучавање дипломатске теорије и сазнања која је створила о установама, процесима, структурама, правилима и праксама свих видова дипломатије до 2000. године. Превазилажење јаза између академског стицања знања у учионици о теоретизацији и стварности дипломатије и стварног одвијања дипломатије остваривањем практичног обучавања за обављање дипломатских послова у вођењу билатералних дипломатских односа држава.
Исход предмета. Постигнуто разумевање темељних релационих појмова дипломатије и видова дипломатије, као и целине пракси дипломатског споразумног управљања узајамном међузависношћу различито односних људских припадања и темељних разлога и образаца динамике промена и трајности дипломатског општења. Познавање пракси дипломатије, основа њиховог разликовања и сличности, добрих и лоших примера, главних процеса, облика, установа, правила, поступака и средстава дипломатског расуђивања, држања и понашања, укључујући дипломатску аналитику, језик, стил, преписку, говор и протокол у различитим околностима, као и целокупни процес рада у дипломатским мисијама држава. Оспособљеност за поштовање различитости људских припадања, оживотворење универзалних људских вредности, укључујући вредности и правила дипломатије ради унапређења њене делотворности у постизању свеобухватног споразумног управљања узајамним међузависностима различитим људских припадања за достизање глобално праведног обједињујућег односа одрживости разноликог човечанства. Оснаженост развијеним практичним оспособљеностима и аналитичким и радним вештинама за самостално и скупно са другима предузимање разноврсних формализованих и неформалних активности дипломатије грађана ради споразумног постизања стварања и пуне доступности глобалних добара.
Садржај предмета <i>Теоријска настава.</i> Изазови теоретизацији дуге прошлости пракси, а историјски кратког постојања имена дипломатија. Дипломатска теорија – предмет, кључна питања, водеће претпоставке, главне методе, потврђене чињенице и утврђени обрасци трајности и измена пракси споразумног управљања односима узајамне међузависности различитих људских припадања. Теорије о дипломатији „великих“ теоретизација међународних односа и најутицајнијих теоретизација дипломатије у другим дисциплинама друштвено-хуманистичких наука. Одређујуће теоријско преимућство парадигматског релационизма дипломатске теорије у односу на ограничења парадигматског супстанцијализма теорија о дипломатији. Периодизација развоја дипломатске теорије. Зачетак дипломатске теорије у раним праксама споразумног управљања мењањем односа међу посебним сроднички, одрођено, савезнички, пријатељски и верски припадајућих људи у различитим подручјима света. Доба средњовековне дипломатске теоретизације установе амбасадора и пракси споразумног управљања променама ка успостављању хетерархијског односа суверености у Европи. Време европске дипломатске теоретизације преговарања као основног процеса

споразумног управљања мирним променама разлика међузависних припадности односу суверености. Стварање речи дипломатија двојно опојмљеног споразумног управљања променама ка мирним прилагођавањима узајамних међузависности различитих припадања односу суверености и почетак двоструког развијања дипломатске теорије. Развојни правац дипломатске теорије дипломатије појмљене као „науке односа интереса међу силама“ (француско схватање 1798. године) и постигнути сазнајни домети до 2000. године. Развојни правац дипломатске теорије дипломатије схватане као „обичаја и правила јавних министарства, облика преговарања, и тела амбасадора и изасланика“ (британско разумевање 1817. године) и остварени домети сазнања до краја другог миленијума. Дипломатска теорија у трећем миленијуму пред изазовим споразумног управљања ненасилним и непринудним изменама односних различитих људских припадања ка неопходном обједињујућем односу одрживости глобално праведних разноликости човечанства.

Практична настава. Симулација вођења билатералне дипломатије у виртуелно изграђеним дипломатским мисијама дигиталног простора „Београдска авенија амбасада“ (Belgrad's Embassy Row) <https://fpnbg.sharepoint.com/sites/BelgradesEmbassyRow/SitePages/Home.aspx> целовито направљених да су пандани делујућим амбасадама и њима надређеним министарствима влада држава које су их у вођењу билатералних дипломатских односа успоставиле на резиденцијалној основи у Републици Србији чиме је симулација употребљива и у потпуно дигиталној и у хибридној обуци за рад у дипломатским мисијама и рад у Министарству спољних послова Републике Србије надлежном за одвијање унутрашњег билатералног дипломатског општења.

Литература:

Јелица Стефановић-Штамбук, „Одрживост: упориште преуређивања дипломатске теорије“, *Годишњак ФПН 2010*, год. IV, бр. 4, 2010, стр. 253-267.* „Разумевање међународне медијације узглобљено у дипломатску теорију“, *Политичка ревија*, год. 16, бр. 2, 2008, стр. 647-665* „Формулисање, олакшавање, манипулација – који је медијацијски приступ најбољи?“, *Улога посредовања у међународним сукобима, Први српско-шпански симпозијум, Београд 2007* (приред. Радмила Накарада и Ана Баљетбо), стр. 17-29, Универзитет у Београду – Факултет политичких наука, Fundación Internacional Olof Palme, Београд, 2008. * „Посао који чека: боље везивање теорије и праксе посредовања у међународним сукобима“, *Годишњак ФПН*, год. I, бр. 1, 2007, стр. 316-340. * *Амбасадори и преговарање пре дипломатије*, Београд: Факултет политичких наука, Чигоја штампа, 2021. * *Дипломатија у Међународним односима*, Београд: Факултет политичких наука, Чигоја штампа, 2008: 13-45, 82-109, 222-235. Geoff R. Berridge, Maurice Keens-Soper, Thomas G. Otte, *Дипломатска теорија од Макијавелија до Кисинџера*, Загреб: Факултет политичких знаности Свеучилишта у Загребу, 2005. Paul Sharp, *Diplomatic Theory of International Relations*, Cambridge: Cambridge University Press, 2009. SAGE *Handbook of Diplomacy* (eds.) Costas Constantinou, Paul Sharp, Los Angeles: SAGE, 2016. Barry H. Steiner, *Diplomatic Theory: A Focused Comparison Approach*, Lanham: Rowman & Littlefield, 2018. Herbert Butterfield, Martin Wight (eds.) *Diplomatic Investigations: Essays on the Theory of International Politics*, Oxford: Oxford University Press, 2019.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30
------------------------------------	------------------------------	------------------------------

Методе извођења наставе

Партнерско стварање знања предметне материје интерактивним предавањима, форумским дијалозима и вршњачким учењем колективних и индивидуалних активности дипломатског представљања, упражњавања обичаја и правила дипломатског деловања, обављања дипломатске аналитике и општења, преговарања, системских уређења организационих оквира дипломатије (националних дипломатских система и мултилатералних дипломатских структура) и координираног решавања проблема у остваривању билатералних дипломатских односа симулираним радом у виртуелним амбасадама и министарствима држава њиховог одашиљања у земљи њиховог пријема.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава	30	усмени испт	
колоквијум-и	10	симулација	40
семинар-и			